

ת"פ 65826/06/19 - מדינת ישראל - רשות האוכלוסין וההגירה נגד אופק מ.ב. חברה לניהול ואחזקה בע"מ, אביר סנדרוסי

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ת"פ 65826-06-19 מדינת ישראל נ' אופק מ.ב. חברה לניהול ואחזקה בע"מ ואח' בפני כבוד השופט בכיר כאמל אבו קאעוד

בעניין: מדינת ישראל - רשות האוכלוסין וההגירה
ע"י ב"כ עוה"ד חגית רונן

המאשימה

נגד

1. אופק מ.ב. חברה לניהול ואחזקה בע"מ
2. אביר סנדרוסי ע"י ב"כ עוה"ד
ע"י ב"כ עוה"ד אורון מאירי

הנאשמים

הכרעת דין

1. המאשימה הגישה כתב אישום כנגד הנאשמת 1 (להלן: "**הנאשמת**") בגין העסקת עובדים זרים שלא כדין וללא היתר, עבירות לפי סעיפים 2(א)(1), 2(א)(2) ו-1 לחוק עובדים זרים, תשנ"א - 1991 (להלן: "**חוק עובדים זרים**"), וכן העסקת ללא ביטוח רפואי, עבירה לפי סעיף 2(ב)(3) לחוק עובדים זרים. כתב האישום הוגש גם כנגד הנאשם 2 (להלן: "**הנאשם**") בגין ביצוע עבירה של הפרת אחריות נושא משרה, עבירה לפי סעיפים 5, 2(א)(1), 2(א)(2) ו-2(ב)(3) לחוק עובדים זרים.

כתב האישום

- במועדים הרלוונטיים לכתב האישום הנאשמת, חברה בע"מ, סיפקה שירותי ניהול ואחזקה למתחם הסינמה סיטי בראשון לציון (להלן: "**סינמה סיטי**"). הנאשם באותם מועדים, מנהל הנאשמת.
- ביום 12.11.2017 נערכה בסינמה סיטי ביקורת של פקחי רשות האוכלוסין וההגירה (להלן: "**הרשות**"), במהלכה אותרו במקום 3 עובדים זרים (אשר פרטיהם המלאים בסעיף 4 לכתב האישום) בעת שעסקו בעבודות ניקיון.
- בהתאם לאמור בכתב האישום, במועד הביקורת העובדים הזרים לא היו אזרחי או תושבי ישראל, אלא מסתננים כהגדרתם בחוק עובדים זרים והעסקתם התבצעה בניגוד לדין בהתאם לפירוט הבא:

העסקה ללא ביטוח	1.10.2017 -	Mgebrishvili Giorgi
רפואי לעובד זר.	9.11.2017	(להלן: "ג'ורג'")
העסקה ללא אשרה	1.4.2016 -	Abrahale Gebryo
בתוקף.	12.11.2017	Tesfamikael
העסקה ללא ביטוח	1.1.2017 -	(להלן: "ג'בריו")
רפואי לעובד זר.	12.11.2017	

5. ביחס לנאשם נטען כי לא פיקח ולא עשה כל שביכולתו על מנת למנוע את העבירות שביצעה הנאשמת.

תשובת הנאשמים

6. ביום 31.5.2020 הגישו הנאשמים את תשובתם לכתב האישום ובו כפרו בעיקרי העובדות אשר יוחסו להם בכתב האישום. הנאשמים טענו כי העובדים החזיקו במועדים הרלוונטיים ברישיון זמני המאפשר העסקה בכל עבודה, ובהתאם למדיניות בה נוקטת המאשימה - לא ינקטו פעולות אכיפה בעבירות של העסקה שלא כדין כנגד עובדים המחזיקים ברישיון כאמור. עוד נטען, כי יש לראות בכתב האישום שהוגש כאכיפה בררנית המצדיקה את מחיקתו.

ההליך בבית הדין

7. ביום 9.6.2022 התקיימה ישיבה לשמיעת ראיות הצדדים.

8. במסגרת פרשת התביעה נשמעה עדותם של מר צ'רלי אבולוף; מר חמד סלמה; ומר דמסה ליאור - מפקחי הגירה ברשות.

כמו כן, **המאשימה הציגה את המוצגים הבאים:** כתב אישום יזום (מ/1); דו"ח פעולה (מ/2); תמונה (מ/3); דו"ח רשימת עובדים (מ/4); תמונה (מ/5); אמרת הנאשם מיום 12.11.2017 (מ/6); חקירה מיום 26.2.2018 ונספחיה (מ/7); דרישה להמצאת מסמכים (מ/8); תעודת עובד ציבור ורשם החברות (מ/9).

9. במסגרת פרשת ההגנה נשמעה עדותו של הנאשם וכן עדותו של מר מוטי לוי - מנהל ובעליה של הנאשמת 1.

10. יוער, כי בפתח הדיון הוצג ביטוח רפואי עבור העובד הזר ג'בריו ובהתאם לכך הסירה המאשימה מכתב האישום עבירה אחת של העסקה ללא ביטוח רפואי.

11. כמו כן, בפתח הדיון הוגש גם כתב אישום יזום (מ/1) אשר כלל את נימוקי המאשימה להגשת כתב אישום חלף קנס מנהלי.

המסגרת הנורמטיבית

12. הנאשמים הואשמו כאמור בביצוע עבירות לפי סעיפים 2(א)1 ו-2(א)2 לחוק, הקובעים כך:

2. (א) מעסיק שעושה אחד מאלה -

- (1) העסיק עובד זר שאינו רשאי לעבוד בישראל מכח חוק הכניסה לישראל והתקנות לפיו;
- (2) העסיק עובד זר בניגוד להוראות סעיף 1ג, ובלבד שהמעשה אינו נכלל בין המעשים המפורטים בסעיף קטן (ב);

13. סעיף 1ג'(א) לחוק קובע:

- 1ג. (א) לא יקבל אדם עובד זר לעבודה, אלא אם כן הממונה או עובד משרד הפנים מטעמו, התיר בכתב את העסקתו של העובד הזר אצל אותו מעסיק, ובהתאם לתנאי ההיתר; היתר כאמור יכול שיהיה למכסה מסוימת של עובדים זרים שיועסקו אצל אותו מעסיק או לפי רשימה שמית.

14. נוסף על אלו, הואשם הנאשם גם בעבירה לפי סעיף 5 לחוק שכותרתה "אחריות נושא משרה", וזו לשונה:

5. (א) נושא משרה חייב לפקח ולעשות כל שאפשר למניעת עבירות כאמור בסעיפים 2 עד 4 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר את חובתו כאמור, דינו - כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977; לענין סעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, ופקיד שחובתו מטעם התאגיד היא לפעול לקיום חובות התאגיד לפי הסעיפים האמורים.

- (ב) נעברה עבירה לפי סעיפים 2 עד 4 בידי התאגיד, חזקה היא שנושא משרה הפר חובתו האמורה בסעיף זה, אלא אם כן הוכיח שנהג בלא מחשבה פלילית ובלא רשלנות ושעשה כל שאפשר כדי למנוע את העבירה.

15. כמו כן הואשמה הנאשמת 1 גם בביצוע עבירה לפי סעיף 2(ב)(3) לחוק, הקובעת כך:

2. (ב) מי שעשה אחד מאלה -

- (3) העסיק עובד זר בלי שהסדיר לעובד הזר ביטוח רפואי בהתאם להוראות סעיף 1ד, או ניכה משכרו של העובד הזר סכום העולה על השיעור שנקבע בתקנות לפי אותו סעיף ;

דין והכרעה

16. במשפט הפלילי, נטל השכנוע מוטל על כתפי התביעה, הנושאת בעול הוכחת האשמה ואין היא יוצאת ידי חובה זו, אלא אם כן יש בחומר הראיות בכללותו, בין זה אשר הובא מטעמה ובין זה אשר הובא מטעם ההגנה, כדי להוכיח את כל יסודות העבירה נשוא האישום, במידה של למעלה מספק סביר (ראו: י' קדמי, **על הראיות**, חלק ג', הוצאת דיונון, מהדורה 2004, עמוד 1440).

17. די בכך שהנאשם יעורר ספק סביר בגרסת המאשימה על מנת שיזוכה מכל אשמה.

18. בהתאם לדו"ח הפעולה, אין מחלוקת כי במהלך הביקורת מיום 12.11.2017 אותרו העובדים הזרים כשהם מבצעים עבודות ניקיון בקומת הכניסה של הסינימה סיטי בראשון לציון, שם מספקת הנאשמת שירותי אחזקה וניהול^[1].

19. העובדים הזרים זוהו באמצעות הצגת מסמכי אשרה ודרכון שמסרו בעת הביקורת למר אבולוף^[2], פקח הרשות ומי שביצע את הביקורת בפועל.

20. כעולה מתעודת עובד ציבור שהוגשה (מ/9), העובד הזר ג'בריו נכנס לישראל שלא דרך תחנת גבול והחזיק באשרה מסוג 2(א)5 אשר פג תוקפה ביום 22.8.2016. על כן, החל ממועד זה (ובתוך כך גם בתקופה הנטענת) שהה העובד הזר ג'בריו בישראל שלא כדין משלא החזיק באשרת שהיה או היתר עבודה בישראל.

21. סעיף 4א לחוק קובע חזקה המעבירה את נטל ההוכחה למחזיק במקרקעין:

"4א. יראו מחזיק במקרקעין כמי שמעסיק עובד זר שנמצא עובד במקרקעין, אלא אם כן הוכיח המחזיק אחרת."

חזקה זו מאפשרת להסיק קיומם של יחסי עובד - מעסיק בין מבצע העבודה ובין המחזיק במקום כבעלים או קבלן, אלא אם יוכח אחרת.

22. חזקה זו קמה גם כאשר אדם אינו המחזיק הבלעדי, אך אמור לבצע עבודות מסוימות באתר לבדו -

"הגינה של חזקה זו חל גם מקום שבו פלוני אינו "המחזיק" הבלעדי של השטח אולם הוא אמור לבצע לבדו עבודות מסוימות באותו שטח ונמצאו שם עובדים המבצעים איזו מאותן עבודות מסוימות כאמור. כך למשל, קבלן חשמל שאמור לבצע עבודות חשמל באתר בנייה - חזקה שהוא המעסיק של עובד שנמצא באותו אתר בנייה והמבצע עבודות חשמל שאמורות להיות מבוצעות על ידי אותו קבלן חשמל בלבד" [ע"פ (ארצי) 4602-07-14 **מדינת ישראל נ' א.י.ל סלע 1991 בע"מ** (פורסם בנבו (19.4.16)].

23. חזקה זו, אשר כאמור מעבירה את נטל ההוכחה אל כתפי הנאשמים, ניתנת לסתירה על ידם במידה ויקימו ספק סביר. לאחר עיון בכלל הראיות והעדויות, לא שוכנעתי כי הנאשמים הקימו ספק סביר לגרסת המאשימה, כפי שזו עולה מכתב האישום.

24. כאמור, אין מחלוקת כי העובדים הזרים אותרו כשהם מבצעים עבודות ניקיון באתר הסינמה סיטי, אשר איננו שייך לנאשמת. אלא שכפי העולה מראיות המאשימה (מ/2; מ/3; מ/4; מ/5; מ/7 שורות 9-10, 21-22, 28) עבודות הניקיון שביצעו העובדים הזרים היו בתחום אחריותה של הנאשמת. כך גם לדברי מר לוי, בעליה של הנאשמת, בעדותו בפני בית הדין.^[3]

25. הנאשם זיהה את העובדים הזרים בעת הביקורת והודה בחקירתו כי אלו הועסקו על ידי הנאשמת (מ/6, שורות 16-18) וכך השיב:

"ש: מה ידוע לך על יום הביקורת שבוצע על ידי פקחי ההגירה בתאריך 12.11.2017?

ת: קיבלתי טלפון על ידי פקח הגירה שנעצרו עובדים וכל העובדים יושבים במשרד של הניקיון ואני הגעתי לאחר 30 דקות לערך. שאלתי מה קורה פה, הפקחים שאלו אותי אם אני מכיר את האנשים האלה ואמרתי שכן אני מכיר ושעובדים אצלי...".

26. עוד השיב הנאשם כי סמכויותיו כמנהל האתר (שורות 5-6) כוללות קבלת עובדים, פיטורי עובדים, אישור חופשות ופיקוח על עבודתם (שורות 23-24).

27. ביחס לעובד הזר ג'בריו, השיב הנאשם כי לא הוא קיבל אותו לעבודה, שכן ג'בריו כבר עבד בנאשמת קודם למועד שבו הנאשם החל לעבוד בחברה.^[4] אף שנטען כי יתר העובדים סופקו לנאשמת על ידי חברת "סיירת חץ"^[5], לא כך נטען ביחס לעובד הזר ג'בריו. לכך יש להוסיף כי תלושי השכר שהוצגו על ידי הנאשם הונפקו בחלקם על ידי חברת "סיירת חץ", אולם תלוש שכרו של ג'בריו הונפק על ידי הנאשמת כחודש עובר למועד הביקורת.

28. יוטעם גם, כי במהלך חקירתו התבקש הנאשם להציג מסמכים המעידים על הקשר עם "סיירת חץ" ובתוך כך - הסכם התקשרות, חשבוניות וכל מסמך שיש בו כדי לתמוך בטענות הנאשמים, אולם מסמכים כאמור לא הוצגו בסמוך למועד חקירת הנאשם ואף לא במסגרת ההליך כאן. על כן, בהעדר כל תימוכין לגרסת הנאשמים לפיה העובדים הזרים סופקו לה על ידי חברת סיירת חץ, גרסה שנטענה שוב בעלמא גם במסגרת סיכומי הנאשמים, לא מצאתי לקבלה.

29. לכך יש להוסיף את דברי הנאשם במהלך עדותו בפני:^[6]

"ש. ...אמרת שיש לך סמכות לקבל ולפטר את העובדים. שואלים אותך מי נותן הוראות?

ת: הוראות? לעובד אני נותן הוראות.

ש: שאתה נתת הוראות. שואלים אותך על חומרי ניקוי אתה אומר אני מספק.

ת: נכון."

30. ביחס לפיקוח על שעות העבודה של העובדים הזרים השיב הנאשם בחקירתו כי:

"ת. יש שעון נוכחות טביעת אצבע והעובדים מעבירים אצבע, בראשון לחודש אני מעביר את השעות להנהלת חשבונות. כל 10 לחודש מקבלים משכורת באמצעות שיק ותלוש שכר".^[7]

31. בנסיבות אלה, בהן מרבית העדויות והראיות מצביעות על כך שהעובדים הזרים הועסקו באופן ישיר על ידי הנאשמים, הגעתי לכלל מסקנה כי המאשימה עמדה ברף ההוכחה הנדרש ממנה והוכחה כי הנאשמים היו מעסיקיהם של העובדים הזרים אשר נתפסו במועד עריכת הביקורת באתר הסינמה סיטי בראשון לציון.

32. אשר ליסוד הנפשי - היסוד הנפשי הנדרש בעבירות המנויות בכתב האישום הינו "מודעות" לרכיבים העובדתיים של העבירות. בהתאם לפסיקה, מודעות מתקיימת גם במקרה של "עצימת עיניים", כלומר - גם כאשר קיים "חשד סובייקטיבי הימנעות מלקיים לגבי אותו חשד בירור שהוא סביר בנסיבות העניין" [ע"פ (ארצי) 14758-12-14 מדינת ישראל - סיוון ברקוביץ' (פורסם בנבו, 2017), עמוד 8].

33. בחקירתו הודה הנאשם כי בעת קבלת עובדים זרים דרש כי תוצג בפניו אשרת שהייה בתוקף^[8]. אף שלטענת הנאשם לא היה מעורב בקבלת העובד הזר ג'בריו, הודה כי לא הוסיף בירור ביחס לתוקף האשרה של ג'בריו במועד עריכת הביקורת בו היה אמון על ניהול העובדים בפועל^[9] -

"ש. אז תגיד לי איך בדקת את האשרות של העובדים?

ת. רק לגבי התאריך זה עובד שכבר הוא עבד כבר עם מפקח קודם לפניי, באותו יום שהוא נחקר זה מה שהוא הציג לי. אני לא דאגתי כי הוא עבד עם מנהל לפניי מבינה? שנה לפני כן לא הייתי בסינמה".

34. על יסוד כל האמור, החלטתי להרשיע את הנאשמת 1 בעבירות לפי סעיפים 2(א)(1) ו-2(א)(2) לחוק ביחס לעובד אחד - ג'בריו.

העסקה ללא ביטוח רפואי

35. בהתאם להוראות סעיף 2(ב)(3) לחוק, חובה על המעסיק לבטח את העובד הזר בביטוח רפואי.

36. כאמור בפתח דיון ההוכחות הציגו הנאשמים ביטוח רפואי שנערך עבור העובד הזר ג'בריו ועל כן המאשימה חזרה בה מאישום זה. אלא שהנאשמים לא הציגו ביטוח רפואי עבור העובד הזר ג'ורגי, וסיכומיהם לא נטען מאום ביחס לכך.

37. לאור האמור, ומשלא הובאה על ידי הנאשמים כל ראיה לסתור, יש לראות את העובד הזר ג'ורגי כמי שהועסק ללא ביטוח רפואי כדיון. לפיכך, בית הדין מרשיע בזאת את הנאשמת 1 בעבירה לפי סעיף 2(ב)(3) לחוק עובדים זרים ביחד לעובד אחד - ג'ורגי.

אחריות הנאשם

38. סעיף 5 לחוק קובע:

5. (א) נושא משרה חייב לפקח ולעשות כל שאפשר למניעת עבירות כאמור בסעיפים 2 עד 4 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר את חובתו כאמור, דינו - כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977; לענין סעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, ופקיד שחובתו מטעם התאגיד היא לפעול לקיום חובות התאגיד לפי הסעיפים האמורים.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיפים 2 עד 4 בידי התאגיד, חזקה היא שנושא משרה הפר חובתו האמורה בסעיף זה, אלא אם כן הוכיח שנהג בלא מחשבה פלילית ובלא רשלנות ושעשה כל שאפשר כדי למנוע את העבירה.

39. בעניינו, הנאשם הודה כי במועד הרלוונטי לכתב האישום היה מנהל בנאשמת (מ/7, שורות 1-8), כי היה מודע לחובתו לברר אודות אשרותיהם של העובדים הזרים אולם לא עשה כן. משכך, לא עמד בנטל המוטל עליו להוכיח כי עשה כל שאפשר על מנת למנוע את העבירות בהן הורשעה הנאשמת כאמור לעיל.

40. לאור האמור, החלטתי להרשיע את הנאשם 2 בהפרת אחריות של נושא משרה לפי סעיף 5 לחוק, עבירה לפי סעיף 2(א)(1) לחוק ועבירה לפי סעיף 2(א)(2) לחוק.

41. הצדדים יתייצבו לשמיעת טיעונים לעונש ביום 11.12.22 בשעה 13:00.

ניתנה היום, כ"ה חשוון תשפ"ג, 19 נובמבר 2022, במעמד הצדדים

[1] פרוטוקול, בעמוד 33 שורות 14-18.

[2] מ/2, עמוד 2.

[3] פרוטוקול, בעמוד 33 שורות 14-18.

[4] חקירת הנאשם, שורות 38-44.

[5] חקירת הנאשם, שורות 92-93.

[6] פרוטוקול, בעמוד 28 שורות 9-13.

[7] חקירת הנאשם, שורות 63-64.

[8] חקירת הנאשם, בשורה 32.

[9] פרוטוקול, בעמוד 30 שורות 15-18.